

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/127/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117217540
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2117217540.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v spore žalobkyne: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., Želetavská 1525/1, Praha 4 - Michle, IČ 649 48 242, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky zahraničnej osoby: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia a. s. pobočka zahraničnej banky, Šancová 1/A, Bratislava, IČO 47 251 336, zastúpená: Stentors advokátska kancelária s.r.o., IČO: 51 757 184, Hodžovo nám. 2A, Bratislava, proti žalovaným: 1. A. B., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, C. - D., 2. E. B., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom B. XX, C. - D., obe zastúpené advokátom: Mgr. Martin Lieskovský, so sídlom Farská 40, Nitra, o určenie neúčinnosti právnych úkonov, o odvolaní žalobkyne a o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 21C/62/2017-396 zo dňa 18.4.2023 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Trnava č. k. 21C/62/2017-479 zo dňa 22.10.2024, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade proti výroku I. o d m i e t a .
- II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV., V. a VI. potvrdzuje.
- III. Žalobkyňa má voči žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. návrh žalovaných v 1. a 2. rade na prerušenie konania zamietol; výrokom II. v časti o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade strpieť na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou konanie zastavil; výrokom III. v časti o uloženie povinnosti žalovanej v 1. rade strpieť na nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou konanie zastavil; výrokom IV. určil, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V 1204/2017 zo dňa 22.6.2017, ktorým F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, C. - D., previedla nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Hlohovec, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie D., obec C., okres Hlohovec pozemok parcely registra „C“, parcelné č. 1749/11 o výmere 338 m², zastavané plochy a nádvoria, pozemok parcely registra „C“, parcelné č. 1749/19 o výmere 206 m², zastavané plochy a nádvoria, stavba postavená na parcele č. 1749/19, súpisné č. XXXX, druh stavby rodinný dom, na žalovanú v 1. rade a žalovanú v 2. rade, je voči žalobkyňi právne neúčinný; výrokom V. určil, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V 1204/2017 zo dňa 22.6.2017, ktorým F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, C. - D., previedla nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Hlohovec, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie D., obec C., okres Hlohovec pozemok parcely registra „C“, parcelné č. 2694/24 o výmere 393 m², orná

pôda, na žalovanú v 1. rade, je voči žalobkyni právne neúčinný; a výrokom VI. rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 42a ods. 1 až 3, § 42b ods. 1, 2, 4, § 116 zákona č. 40/1964 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“) a čl. 8, čl. 17, § 144, § 145 ods. 1 a 2, § 146, § 153 ods. 1 až 3, § 162 ods. 2 a 3, § 163 ods. 1 a 2, § 164 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 26.6.2017, doručenou súdu dňa 28.6.2017, doplnenou podaním zo dňa 3.2.2023, doručeným súdu dňa 3.2.2023, domáhala určenia, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V 1204/2017 zo dňa 22.6.2017, ktorým F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, C. - D., previedla nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Hlohovec, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie D., obec C., okres Hlohovec pozemok parcely registra „C“ parcelné č. 1749/11 o výmere 338 m², zastavané plochy a nádvoría, pozemok parcely registra „C“, parcelné č. 1749/19 o výmere 206 m², zastavané plochy a nádvoría, stavba postavená na parcele č. 1749/19, súpisné č. XXXX, druh stavby rodinný dom, na žalovanú v 1. rade a žalovanú v 2. rade, je voči žalobkyni právne neúčinný. Žalovaná v 1. rade a žalovaná v 2. rade sú povinné strpieť na predmetných nehnuteľnostiach výkon exekúcie žalobkyňou. Žalobkyňa sa zároveň domáhala určenia, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V 1204/2017 zo dňa 22.6.2017, ktorým F. B., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, C. - D., previedla nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Hlohovec, katastrálnym odborom, pre katastrálne územie D., obec C., okres Hlohovec pozemok parcely registra „C“, parcelné č. 2694/24 o výmere 393 m², orná pôda, na žalovanú v 1. rade, je voči žalobkyni právne neúčinný. Žalovaná v 1. rade je povinná strpieť na predmetných nehnuteľnostiach výkon exekúcie žalobkyňou.

3. Okresný súd Trnava uznesením č. k. 21C/62/2017-210 zo dňa 22.6.2020, právoplatným dňa 17.7.2020, prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 17C/46/2019, keď v konaní vedenom pod sp. zn. 17C/46/2019 sa žalobkyňa voči dlžníčke F. B. domáha zaplatenia sumy 164.088,88 eur s príslušenstvom, to znamená, že v uvedenom konaní sa rieši otázka, od výsledku ktorej závisí posúdenie existencie vymáhateľnej pohľadávky žalobkyne v konaní sp. zn. 21C/62/2017. Okresný súd Trnava uznesením č. k. 21C/62/2017-243 zo dňa 2.8.2022 rozhodol tak, že pokračuje v konaní, nakoľko konanie sp. zn. 17C/46/2019 bolo právoplatne skončené. Žalované dňa 31.8.2022 podali proti uvedenému uzneseniu sťažnosť a zároveň návrh na prerušenie konania do právoplatného skončenia dovolacieho konania z dôvodu, že podľa ich názoru je dôvod na prerušenie konania daný aj naďalej, a to z dôvodu, že zo strany žalovanej v rámci konania vedeného Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 17C/46/2019 bolo podané dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.5.2022 č.k. 11Co/61/2021-262, ako aj návrh na odklad vykonateľnosti. V dovolaní sú predstreté viaceré otázky, ktoré považuje dovolateľ za právne sporné, majúci vplyv na správnosť výroku vo veci samej v konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 17C/46/2019.

4. Súd prvej inštancie výrokom I. rozsudku návrh žalovaných v 1. a 2. rade na prerušenie konania do skončenia dovolacieho konania vo veci sp. zn. 17C/46/2019 zamietol, nakoľko konanie vedené na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17C/46/2019 bolo právoplatne skončené, keď Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 11Co/61/2021-262 zo dňa 31.5.2022, právoplatným dňa 13.7.2022, napadnutý rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 17C/46/2019-180 zo dňa 5.10.2020 potvrdil. Z uvedeného vyplýva, že otázka, ktorá má význam pre rozhodnutie v tu prejednávanej veci bola právoplatne vyriešená. Podanie dovolania nemá vplyv na právoplatnosť a vykonateľnosť ním napádaného rozhodnutia. Z návrhu žalovaných na prerušenie konania vyplýva, že hlavným dôvodom jeho podania je to, aby sa žalobkyňa počas dovolacieho konania neuspokojila predajom nehnuteľností a žalované aby neprišli o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, t. j. aby nedošlo k výkonu rozhodnutia. CSP však takýto dôvod prerušenia konania neupravuje. Z takéhoto dôvodu je možné podať návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia na dovolací súd, ktorý návrh dlžníčka spolu s dovolaním podala, preto návrh na prerušenie konania ani z tohto dôvodu nebol dôvodný.

5. Vzhľadom na to, že žalobkyňa vzala svoju žalobu späť v časti o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade strpieť na predmetných nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou a aj v časti o uloženie povinnosti žalovanej v 1. rade strpieť na predmetnej nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou, súd prvej inštancie so súhlasom žalovaných konanie v uvedenej časti vo výroku II. a III. zastavil.

6. Vo vzťahu k odporovateľnosti právnych úkonov mal súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania preukázané, že F. B., nar. XX.X,XXXX, bytom B. XX, C. - D. (ďalej len „dlžníčka“) predložila žalobkyni na pobočke v Hlohovci v dňoch 10.10.2016, 17.10.2016, 3.11.2016 bankovky - japonské jeny za účelom konverzie na menu euro, za ktoré jej žalobkyňa vyplatila sumu 164.088,88 eur. Uvedené bolo v konaní nesporné a vyplynulo to aj z dokladov o konverziách. Spoločnosť CREDIT SUISSE (Schweiz) AG následne žalobkyni oznámila, že švajčiarska polícia a aj Národná banka Japonska označili predložené japonské jeny za falzifikáty. Žalované namietali, že žalobkyňa nepreukázala, že predložené japonské jeny boli falošné. Z predloženého rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica č.k. BB-4T/16/2018-2809 zo dňa 27.8.2018 vyplýva, že obžalovaní G. B. s spol. síce boli oslobodení spod obžaloby, pretože skutok nie je trestným činom z dôvodu, že obžalovaní nemali vedomosť o nepravosti bankoviek, čím absentuje vedomostná zložka nevyhnutná pre záver o úmyselnom zavinení, z ktorého dôvodu nebola naplnená subjektívna stránka trestného činu, avšak špecializovaný trestný súd mal preukázané, že predložené japonské jeny boli falošné. Z rozsudku ďalej vyplýva, že v tomto trestnom konaní dlžníčka vystupovala v procesnom postavení svedka a žalobkyňa bola s nárokom na náhradu škody odkázaná na civilný proces.

7. Žalobkyňa listom zo dňa 19.5.2017 vyzvala dlžníčku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 164.088,88 eur. Podľa doručky bola výzva doručená dlžníčke dňa 6.6.2017. Dlžníčka uvedenú sumu nezaplatila a žalobkyňa dňa 14.6.2017 podala na Okresný súd žalobu o zaplatenie uvedenej sumy, ktoré konanie bolo vedené pod sp. zn. 16C/58/2017. V čase podania uvedenej žaloby bola dlžníčka vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. D., obec C., okres Hlohovec, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX (č. l. 32) ako parc. č. 1749/11 zastavané plochy a nádvoria o výmere 338 m², parc. č. 1749/19 zastavané plochy a nádvoria o výmere 206 m², parc. č. 2694/24 orná pôda o výmere 393 m², rodinný dom súpisné č. XXXX postavený na parcele č. 1749/19, v podiele 1/1 (ďalej len „nehnuteľnosti“). Dňa 12.6.2017 uzavrela dlžníčka ako darca so žalovanými ako obdarovanými darovaciu zmluvu, ktorou dlžníčka darovala nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX ako parc. č. 1749/11 zastavané plochy a nádvoria o výmere 338 m², parc. č. 1749/19 zastavané plochy a nádvoria o výmere 206 m², rodinný dom súpisné č. XXXX postavený na parcele č. 1749/19, žalovaným každej v podiele 1, a nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX ako parc. č. 2694/24 orná pôda o výmere 393 m² (aktuálne evidovaná na LV č. XXXX) darovala dlžníčka žalovanej v 1. rade v podiele 1/1. Vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 22.6.2017 pod č. V 1204/2017, čo vyplýva z LV č.l. XXXX a č. XXXX.

8. Konanie vedené na súde prvej inštancie pod sp. zn. 16C/58/2017 bolo zastavané z dôvodu späťvzatia žaloby žalobkyňou, ktorá si pohľadávku uplatnila v upomínacom konaní. Dlžníčka proti platobnému rozkazu vydanému upomínacím súdom podala odpor, preto bola vec postúpená na Okresný súd Trnava a zapísaná pod sp. zn. 17C/46/2019. Okresný súd Trnava rozsudkom č.k. 17C/46/2019-180 zo dňa 5.10.2020 uložil dlžníčke povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 164.088,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 4.11.2016 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia získaného dlžníčkou konverziami falošných japonských jenov na menu euro. Krajský súd v Trnave rozsudkom č. k. 11Co/61/2021-262 zo dňa 31.5.2022 na odvolanie dlžníčky na napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Nesporné ďalej bolo, že žalované sú dcérami dlžníčky a že dlžníčka vymáhateľnú pohľadávku žalobkyne nezaplatila.

9. Právny inštitút odporovateľnosti právneho úkonu slúži na zabezpečenie občianskoprávnej ochrany veriteľa pred takými právnymi úkonmi jeho dlžníka, ktorými sa tento zbavuje majetku za tým účelom, aby sa z neho nemohol uspokojiť jeho veriteľ. Odporovateľnosť spočíva v tom, že veriteľ sa môže žalobou na súde domáhať, aby súd vyslovil (určil), že dlžníckove právne úkony urobené v posledných troch rokoch, ktoré ukracujú pohľadávku veriteľa, sú voči veriteľovi právne neúčinné. Neúčinnosť odporovateľného právneho úkonu pôsobiaca iba voči ukrátenému veriteľovi je neúčinnosťou relatívnou, nakoľko s právnym úkonom sa i naďalej spájajú všetky právne následky, ku ktorým právny úkon smeroval a vo vzťahu k ostatným osobám zostáva odporovateľný právny úkon účinným. Ten, kto na základe odporovateľného právneho úkonu nadobudol vlastníctvo k veci, zostáva jej vlastníkom naďalej, avšak veriteľ môže na uspokojenie svojej vymáhateľnej pohľadávky navrhnuť napr. exekúciu predajom veci tak, akoby k zmene jej vlastníctva nebolo došlo.

10. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalobkyňa má voči dlžníčke vymáhateľnú pohľadávku na zaplatenie sumy 164.088,88 eur, ktorá pohľadávka je navyiac judikovaná rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 17C/46/2019-180 zo dňa 5.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/61/2021-262 zo dňa 31.5.2022. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/1/2022 zo dňa 17.5.2022, podľa ktorého vymáhateľná pohľadávka v zmysle ustanovenia § 42a odsek 1 OZ je pohľadávka, ktorú možno úspešne vymáhať v základnom súdnom konaní. Teda nie potrebné, aby pohľadávka bola priznaná súdnym rozhodnutím, ale postačuje, ak je žalovateľná.

11. Preukázaná bola aj existencia odporovateľného právneho úkonu, a to darovacej zmluvy, ktorou dlžníčka previedla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalované v 1. a 2. rade, ktorá zmluva nadobudla účinnosť dňa 22.6.2017 povolením vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Z uvedeného vyplýva, že k odporovanému právnomu úkonu došlo v posledných troch rokoch pred podaním žaloby, preto bola naplnená aj podmienka podania odporovacej žaloby v prekluzívnej trojročnej lehote.

12. Odporovaný právny úkon bol urobený medzi dlžníčkou a jej dcérami, čo bolo nesporné, pričom dcéry sú ako príbuzné v priamom rade považované podľa § 116 OZ za blízke osoby dlžníčky. Z odporovaného právneho úkonu mali prospech žalované, ktoré nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnostiam bezodplatne.

13. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že odporovaný právny úkon ukracuje uspokojenie pohľadávky žalobkyne, nakoľko viedol k reálnemu úbytku v majetkovej sfére dlžníčky, pričom žalobkyňa iný majetok dlžníčky, z ktorého by sa mohla uspokojiť, nezistila, preto uvedené bude mať za následok, že žalobkyňa nebude môcť v plnom rozsahu dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky. Zo strany žalovaných nebolo tvrdené ani preukazované, že dlžníčka je dostatočne solventná na uspokojenie pohľadávky žalobkyne, pričom v odporovacom konaní zaťažuje dôkazné bremeno vo vzťahu k tejto skutočnosti osobu, ktorá mala z odporovaného právneho úkonu prospech.

14. Úmysel dlžníčky ukrátiť veriteľa sa v danom prípade vzhľadom na blízky vzťah medzi osobami predpokladá a v zmysle § 42a ods. 3 OZ žalobkyňa nebola povinná ho preukazovať, ale žalované ako blízke osoby mohli vyvrátiť túto zákonnú domnienku, ak by preukázali, že ukracujúci úmysel dlžníčky nemohli ani pri náležitej starostlivosti poznať. Blízka osoba môže účinne zabrániť odporovaniu zo strany veriteľa tým, že zákonnú domnienku v konaní vyvráti a preukáže, že ukracujúci úmysel dlžníčky nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať. Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť musí teda žalovaný v záujme vlastného procesného úspechu sústrediť na svoje úkony náležitej starostlivosti a nemôže argumentovať nedostatkom ukracujúceho úmyslu na strane dlžníčky. Za účelom vyvrátenia zákonnej domnienky o poznaní ukracujúceho úmyslu dlžníčky musí blízka osoba a osoba s rovnakým postavením hodnoverne preukázať, že v súvislosti s uzavretím sporného právneho úkonu vynaložila takú relevantnú aktivitu, aby ukracujúci úmysel dlžníčky rozpoznala alebo sa o ňom dozvedela. Bez predchádzajúceho vynaloženia náležitej starostlivosti vo vzťahu k oboznámeniu sa s ukracujúcim úmyslom dlžníčky nemôže žalovaný efektívne zákonnú domnienku vyvrátiť. To kladie vo všeobecnosti zvýšené nároky na blízke osoby a osoby s rovnakým postavením pri uzatváraní právnych úkonov, ktoré sú v záujme ochrany vlastnej právnej sféry povinné verifikovať hrozbu vzniku odporovateľného právneho úkonu. S osobitným dôrazom to platí v prípade prevodu majetku bez adekvátneho, prípadne bez akéhokoľvek protiplnenia. V opačnom prípade musí „blízky“ nadobúdateľ znášať riziko, že za splnenia zákonných podmienok sa bude môcť z predmetu prevodu uspokojiť veriteľ dlžníčky, ktorý bol sporným úkonom ukrátený na uspokojení svojej pohľadávky (Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2015, 321 s).

15. Bolo teda povinnosťou žalovaných tvrdiť a preukázať, že nemohli ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníčky ukrátiť svojho veriteľa. Žalované však takúto skutočnosť netvrdili a ani žiadnym dôkazom nepreukázali. Žalované v konaní len všeobecne tvrdili, že žaloba je neopodstatnená, nezákonná a namietali, že žalobkyňa nepreukázala, že japonské jeny boli falošné, že žalobkyňa si neuplatnila nárok na náhradu škody v trestnom konaní a že dlžníčka nebola v trestnom konaní obvinená, ktoré tvrdenia ale neboli rozhodné pre posúdenie odporovateľnosti právneho úkonu. Žalované ako blízke osoby dlžníčky v konaní neunesli bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno, keď netvrdili a ani nepreukázali, že ani pri náležitej starostlivosti nemohli poznať úmysel svojej matky, dlžníčky, ukrátiť žalobkyňu.

16. Ak by aj súd pripustil tvrdenie žalovaných, že o pohľadávke dlžníčky nemohli vedieť z dôvodu, že ani dlžníčka nevedela o pohľadávke žalobkyne, tak toto tvrdenie súd prvej inštancie vyhodnotil ako nepravdivé, nakoľko výzva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bola dlžníčke podľa doručky doručená dňa 6.6.2017, ktorým dňom sa dlžníčka preukázateľne o pohľadávke voči žalobkyni dozvedela a už dňa 12.6.2017 uzavrela dlžníčka so žalovanými darovaciu zmluvu. Žalované mali vedomosť o tom, že ich otec je vo väzbe pre čin súvisiaci s falošnými japonskými jenmi, ktoré predložila žalobkyni ich matka, preto za danej situácie neobstojí len tvrdenie, že o pohľadávke matky nemohli vedieť, nakoľko práve tieto okolnosti samé o sebe vzbudzujú u obozretného človeka pochybnosti ohľadne možného dlhu matky, pri preverovaní ktorého bolo potrebné postupovať s náležitou starostlivosťou, ktorou len tvrdenie o nevedomosti dlhu nie je. Súd prvej inštancie síce nepripustil ani tvrdenie žalovaných o tom, že odporovaný právny úkon bol urobený z dôvodu, aby po smrti otca nededil nehnuteľnosti otcov nemanželský syn, avšak tomuto by nebolo možné uveriť, nakoľko predmetné nehnuteľnosti nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva rodičov žalovaných, ich výlučným vlastníkom bola len matka žalovaných na základe darovacej zmluvy, preto bolo vylúčené, aby nemanželský syn dedil po otcovi nehnuteľnosti, ktorých vlastníkom otec nebol. Na posúdenie uvedených skutočností nie je potrebné právnické vzdelanie, vyplývajú priamo z OZ, pričom domnienka o znalosti právnych predpisov uverejnených v Zbierke zákonov je nevyvrátiteľná.

17. Základnú procesnú povinnosť strán sporu predstavuje povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu, teda substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoje procesnú taktiku, ktorá povinnosť je zakotvená jednak v čl. 8 CSP a jednak v § 150 CSP. Znamená to, že strana sporu nesmie zamlčať skutkové tvrdenia, o ktorých vie. Strany sporu sú povinné vykonať túto povinnosť v súlade s princípom hospodárnosti (čl. 8 CSP) a ich procesné úkony nesmú viesť k prieťahom v konaní (čl. 5 CSP). Sankciou za včasné nesplnenie uvedenej povinnosti je postup súdu v zmysle § 143 ods. 1 a § 153 ods. 2 CSP a následne možná prehra sporu.

18. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Sudcovskou koncentráciou konania sa rozumie povinnosť strán sporu uplatniť prostriedky procesnej obrany a prostriedky procesného útoku včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, keby konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky, ktoré neboli uplatnené včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov. Žalované dňa 24.3.2023 doručili súdu vyjadrenie, v ktorom uviedli nové skutkové tvrdenia a navrhli vykonať nové dôkazy, čo odôvodnili tým, že predchádzajúci právny zástupca ich neinformoval o priebehu konania. Súd prvej inštancie na prostriedky procesnej obrany uplatnené žalovanými v podaní doručenom súdu dňa 24.3.2023 neprihliadol podľa § 153 ods. 2 CSP z dôvodu, že tieto neboli uplatnené včas v zmysle § 153 ods. 1 CSP, nakoľko žalované ich objektívne mohli predložiť skôr, ak by konali starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Predchádzajúci právny zástupca žalovaných bol riadne poučený o sudcovskej koncentrácii konania, preto ak by ich prostriedky súd pripustil, bola by porušená koncentrácia konania, pričom žalobkyňa s jej porušením nesúhlasila a zároveň v záujme zachovania princípu rovnosti strán sporu by bol nevyhnutný opätovne postup podľa § 167 ods. 3 až 4 CSP (umožniť žalobkyni vyjadriť sa k novým skutočnostiam a navrhnutým dôkazom v primeranej lehote a následne umožniť žalovaným vyjadriť sa k jej vyjadreniu), čo by vyžadovalo vykonanie ďalších úkonov a nariadenie ďalšieho pojednávania. Žalované neuviedli ospravedlniteľný dôvod, ktorý by im bránil uplatniť prostriedky procesnej obrany skôr, žalované boli zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom, ktorý bol povinný v spore postupovať v zmysle ich pokynov a ak tak nerobil, mohli mu kedykoľvek odvolať udelenú plnú moc. Nespokojnosť s postupom predchádzajúceho právneho zástupcu však nie je takým dôvodom, ktorým sa dá ospravedlniť neuplatnenie prostriedkov procesnej obrany včas. Žalovaným nič nebránilo nahliadať do spisu počas celého konania a zaujímať sa o svoj spor. Zo spisu vyplýva, že dňa 10.8.2022 bola žalovaná v 1. rade nahliadnuť do súdneho spisu a dňa 10.9.2022 obe žalované udelili plnú moc na zastupovanie v konaní aktuálnemu právnemu zástupcovi, avšak vyjadrenie s novými prostriedkami procesnej obrany bolo súdu doručené až dňa 24.3.2023, teda takmer po pol roku (zároveň cca 3 týždne pred pojednávaním, pričom právnemu zástupcovi žalobkyne bolo doručené 6 dní pred pojednávaním), preto ani po zmene právneho zástupcu neboli prostriedky procesnej obrany uplatnené včas, ale takmer po šiestich mesiacoch, preto nie je pravdivé ani tvrdenie žalovaných na pojednávaní, že nemali šancu sa vyjadriť skôr. Žalované mohli procesný úkon vykonať skôr, nakoľko im v tom nebránil žiadny objektívny dôvod a zároveň im v tom nebránil ani žiadny subjektívny dôvod, ak by konali starostlivo. Žalované nepostupovali v súlade

so zásadou, že právo patrí bdelym (pozorným, obozretným opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu svojich práv a svoje povinnosti plnia s dostatočnou starostlivosťou a sú predvídajú aj čo do možnosti vzniku problémov s preukazovaním splnenia ich právnych povinností.

19. Súd nevykonal dokazovanie výsluchom žalovaných v 1. a 2. rade, svedka F. B., svedka G. B., spisom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica ani oboznámením s rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 14.11.2017 č. k. 11Pc/25/2017 - 4, rodným list maloletého H. B., darovacou zmluvou zo dňa 19.5.2016, návrhom na vklad vlastníckeho práva k bytu zo dňa 19.5.2016, rozhodnutím o povolení vkladu zo dňa 15.7.2016, darovacou zmluvou zo dňa 26.7.2016, návrhom na vklad vlastníckeho práva zo dňa 26.7.2016, rozhodnutím o povolení vkladu zo dňa 14.11.2016, dotazníkom žiadateľa o pridelenie nájomného bytu v Obci I., zmluvou o nájme bytu zo dňa 15.2.2017, správou z kardiologickej kliniky FN Nitra z dôvodu, že tieto dôkazy neboli uplatnené včas, ale po koncentrácii konania, žalované nimi chceli preukazovať skutkové tvrdenia, na ktoré súd práve z dôvodu koncentrácie konania neprihliadol, preto by toto dokazovanie bolo nadbytočné a nehospodárne. Navyše spis súdu ako taký nie je dôkazný prostriedok, len jednotlivé listiny alebo rozhodnutia z neho, pričom skutočnosti, ktoré chceli žalované z neho preukazovať vyplývajú aj z oslobodzujúceho rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica č. k. BB-4T/16/2018-2809 zo dňa 27.8.2018, ktorý žalované samé predložili. Z uvedených dôvodov považoval súd prvej inštancie žalobu žalobkyne za dôvodnú, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV. a V. rozsudku a žalobe v tejto časti vyhovel.

20. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a 2 a § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), a to podľa pomeru úspechu a zodpovednosti za zavinenie za zastavenie konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko žalobkyňa zobrala svoju žalobu späť v dvoch výrokoch, a to v časti o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade strpieť na predmetných nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou a v časti o uloženie povinnosti žalovanej v 1. rade strpieť na predmetnej nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou z dôvodu na jej strane, nie pre správanie žalovaných, preto v tejto časti zavinila zastavenie konania a vo zvyšných dvoch výrokoch, teda v časti o určenie, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX na žalovanú v 1. rade a žalovanú v 2. rade, je voči žalobkyni právne neúčinný a v časti o určenie, že právny úkon - darovacia zmluva, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX na žalovanú v 1. rade, je voči žalobkyni právne neúčinný, bola žalobkyňa úspešná, keď súd žalobe v tejto časti vyhovel, preto po zohľadnení zavinenia žalobkyne za čiastočné zastavenie konania v dvoch výrokoch a zohľadnení úspechu žalobkyne v dvoch výrokoch súd dospel k záveru, že čistý procesný úspech strán sporu bol rovnaký. Preto rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

21. Proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku VI. o náhrade trov konania podala včas odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu v uvedenej časti a priznanie jej plnej náhrady trov konania. Odvolanie odôvodnila právne § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Podľa názoru žalobkyne nemožno nahliadať na to, čo sa považuje za úspech strany vo veci len optikou čisto mechanickou, a teda spôsobom, že síce dva nároky (týkajúce sa neúčinnosti právnych úkonov a teda kľúčových pre účely konania) boli žalobkyni priznané, no v dvoch ďalších nárokoch (nároky z pohľadu žalobkyne sekundárne) došlo k zastaveniu konania z dôvodov na strane žalobkyne. Pri posudzovaní úspechu strán vo veci je potrebné vychádzať zo skutočného merita prejednávanej veci, skúmajúc, čo žalobkyňa podaním žaloby sledovala a čo aj v zmysle všetkých jej ústnych či písomných vyjadrení a podaní vedúcich ku konečnému rozsudku skutočne predstavovalo to najdôležitejšie pre úspešnú ochranu jej práv. Súd takto rozsudkom nepriznal žalobkyni ani náhradu uhradeného súdneho poplatku. Rozsudok súdu v tomto smere nie je ani preskúmateľný, keď je na jednej strane potrebné rozlišovať medzi nákladom súdneho konania (súdny poplatok), bez zaplataenia ktorého by súd vo veci nekonal, a trovami právneho zastúpenia. Žalobkyňa má za to, že účel civilného procesu bol vo vzťahu k uspokojeniu jej práv prinajmenšom z väčšej časti dosiahnutý, čo zakladá odôvodnený predpoklad priznania náhrady trov konania, nakoľko rozsudkom došlo k vysloveniu neúčinnosti právnych úkonov žalovaných, ktoré zjavne narušali subjektívne práva žalobkyne. Povinnosť žalovaných strpieť výkon súdneho rozhodnutia na dotknutých nehnuteľnostiach v prípade núteného výkonu súdneho rozhodnutia v dôsledku vyslovenia neúčinnosti právnych úkonov vyplýva zo samotnej podstaty vedenia exekučného konania a toho, že súd vyslovil, že ten-ktorý právny úkon je voči žalobkyni právne neúčinný. Zastavenie konania v časti o uloženie povinnosti strpieť výkon súdneho rozhodnutia

žalovanými preto v pomere k výroku rozsudku, ktorým súd určil, že právne úkony žalovaných sú voči žalobkyni právne neúčinné z hľadiska významu týchto určovacích výrokov nie je možné dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnaký význam. Žalobkyňa je toho názoru že v prejednávanej veci ju nemožno označiť za procesne neúspešnú, ak jej bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, resp. bola úspešná čo do základu nároku, nemožno ju totiž zaťažiť procesnou zodpovednosťou za zastavenie konania v časti žalovaného nároku, ktorý bol vo svojej podstate len sprevádzajúcim nárokom.

22. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali odvolanie aj žalované v 1. a 2. rade, a to proti výrokom I. IV. a V. rozsudku s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie (v odvolaní napadnutom rozsahu) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne ho zmenil, žalobu zamietol a priznal im náhradu trov konania. Odvolanie odôvodnili právne § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) CSP. Namietali, že podaním zo dňa 24.3.2023 súdu poslali vyjadrenie k doterajšiemu priebehu konania s tým, že v ňom bolo uvedených viacero podstatných skutkových tvrdení, ktoré podložili aj dôkazmi, ktoré tvorili prílohu podania. Z porovnania dôkazov, ktoré súd vykonal, dôkazov ktoré nevykonal a dôkazov, ktoré priložili k ich podaniu zo dňa 24.3.2023 vyplýva, že sa súd nevysporiadal a ani neuviedol, ako naložil s niektorými dôkazmi v predmetnom podaní označenými. Odôvodnenie rozsudku preto nenapĺňa zákonom vyžadované náležitosti. Uvedené konanie súdu tak napína odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), e) a h) CSP. Žalované sa nestotožňujú s tým, že by neuviedli nič, čo by nemohlo byť vyhodnotené ako ospravedlniteľné vo vzťahu ku koncentrácii konania. Jedine postupom ich predchádzajúceho právneho zástupcu, ktorý konal bez toho, aby ich o priebehu konania oboznamoval, prišlo k nedodržaniu lehôt na vyjadrenie, označenie dôkazov a uvedenie skutkových tvrdení, ktoré boli pre konanie podstatné. Podľa žalovaných v danej veci došlo k splneniu predpokladu na to, aby súd neposudzoval koncentračnú zásadu tak prísne, pričom týmto prístupom súdu došlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP. Aj napriek tomu, že ich argumentácia bola odmietnutá z dôvodu porušenia koncentračnej zásady, tak súd pristúpil k vlastným úvahám o spôsobe hodnotenia dôkazov a k záverom, prečo by obrana obsiahnutá v podaní zo dňa 24.3.2023 nebola úspešná, hoci vlastne na pojednávaní, ktoré sa konalo dňa 18.4.2023 nepripustil vykonanie žiadneho z dôkazov.

23. Je pravdou, že ich matke bola doručená výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 6.6.2017 a dňa 12.6.2017 bola uzatvorená darovacia zmluva, ktorá bola posúdená ako odporovateľný právny úkon. Táto jediná vec však nie je postačujúca na prijatie záveru o tom, že by ich matka mala vedieť o pohľadávke žalobkyni. Na to, aby bolo možné vyhodnotiť vedomosť ich matky o tom, či voči jej osobe existuje pohľadávka žalobkyni, bolo potrebné vziať do úvahy skutkové tvrdenia, ktoré uviedli v podaní zo dňa 24.3.2023 ako celku. Riadne uviedli a aj zdokladovali, aký bol dlhodobý účel jednotlivých prevodov, ako aj to, v akom postavení sa ich matka nachádzala v rámci trestného konania. V čase, kedy jej bola doručená výzva žalobkyni, nebolo voči nej iniciované ani žiadne civilné konanie. Bolo z ich strany opísané, akú úlohu zohrala ich matka v skutku, ktorý tvoril predmet trestného konania vedeného Špecializovaným trestným súdom Pezinok, pracovisko Banská Bystrica sp. zn. BB -4T/ 16/2018, a to že išlo v podstate len o osobu, ktorá bola použitá na zámenu peňazí, avšak neboli to ani jej peniaze a rovnako tak nemala z tejto zámeny žiadny prospech. Nemala dokonca ani len vedomosť o tom, že by zamieňané japonské jeny mali byť falošné. Preto aj v prípade, ak jej bola doručená výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia, tak z nej nebolo možné za daných okolností vyvodzovať žiadnu zodpovednosť ich matky za pohľadávku žalobkyni. Žalované vynaložili náležitú starostlivosť, aby sa presvedčili, či má ich matka úmysel ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobkyni, keďže im nebol zrejmý žiadny náznak toho, že by ich matka dlhovala peniaze žalobkyni, nebolo voči nej vznesené obvinenie pre skutok tvoriaci predmet trestného konania, nemala na ňom ani žiadnu účasť, komunikovali s ich matkou o tom, čo je predmetom trestného konania (aspoň v rozsahu, ktorý im bol v tom čase známy), pričom nemali žiadne podozrenie, že by bola ich matka niekoho dlžníkom, resp. že by v súvislosti s týmto skutkom mohol byť voči nej vyvodzovaná akákoľvek trestnoprávna alebo civilnoprávna zodpovednosť, mali už dávno dohodnutý plán prevodu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, ich otec mal náhle zdravotné problémy, o ktorých nič konkrétne nevedeli, len mali vedomosť o tom, že je hospitalizovaný s podozrením na infarkt.

24. Žalované v odvolaní poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.2.2007 sp. zn. 30 Cdo 1706/2006, z ktorého vyplýva, že znalosť toho, či sa voči dlžníkovi (v tomto prípade bola dlžníkom ich matka) nevedie žiadne súdne ani iné konanie, je možné považovať za vynaloženie náležitej starostlivosti, a to bez ohľadu či by túto informáciu zistili priamo od ich matky alebo dopytom na súd.

Keďže však mali tieto informácie jednak od ich matky (o neexistencii žiadnej pohľadávky žalobkyne voči jej osobe), tak sú toho názoru, že vynaložili maximálnu a zákonom vyžadovanú aktivitu, aby sa presvedčili, že ich matka nemá v úmysle ukrať uspokojovanie pohľadávok svojich veriteľov. Podľa žalovaných v danej veci boli splnené podmienky na to, aby súd akceptoval nimi uplatnené argumenty a neriadil sa tak zásadou koncentrácie konania. Žalované majú za to, že boli naplnené jednak objektívne kritériá pre ospravedlnenie zmeškania zásady koncentrácie, keďže išlo o právne zložitý proces, ako aj subjektívne kritériá, ktoré spočívajú v tom, čo uvádzali aj v podaní zo dňa 24.3.2023 a aj v skutočnostiach, ktoré osobne uviedli na pojednávaní zo dňa 18.4.2023. Ani v pomere proporcionality nemôže byť favorizované dodržanie procesnej zásady nad zásahom do vlastníckeho práva. Súdu predložili všetky skutkové tvrdenia a vedeli zabezpečiť aj navrhovaných svedkov tak, aby bolo možné vec rozhodnúť na jednom pojednávaní. Samotná žalobkyňa neuviedla ani to, že by nebola oboznámená s písomným podaním, preto nie je dôvod ani tvrdiť, že by bolo potrebné len kvôli ich písomnému podaniu odročovať pojednávanie na iný termín. V neposlednom rade svoju pasivitu počas konania aj riadne ospravedlnili a odôvodnili poukazom na konkrétne skutočnosti, ktoré spočívali najmä v ich predchádzajúcom právnom zástupcovi, ktorý bol v mesiaci máj 2023 zadržaný v rámci akcie Investor. Podľa mediálne dostupných informácií mal byť dokonca aj obvinený a vzatý do väzby. S celou vecou, ktorej sa akcia Investor týkala, mali niečo spoločné aj osoby, ktoré dlhodobo pôsobili v UniCredit bank. Vzniká tak podozrenie, či konanie ich vtedajšieho právneho zástupcu nebolo účelové s cieľom privediť im neúspech v tomto konaní.

25. Žalobkyňa v podaní zo dňa 4.7.2023 navrhla rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., IV. a V. ako vecne správny potvrdiť. Žalobkyňa má zato, že konajúci súd sa v odôvodnení rozsudku vysporiadal, rešpektujúc rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Súd v odseku 63 odôvodnenia rozsudku vymenúva dôkazy, ktoré vo veci nevykonal s dôvetkom, že ich nevykonal z dôvodu, že neboli predložené včas, ale po koncentracii konania a žalované nimi chceli preukazovať skutkové tvrdenia, na ktoré súd práve z dôvodu koncentrácie konania neprihliadol. Zároveň v odseku 62 odôvodnenia konštatuje, že na prostriedky procesnej obrany uplatnené žalovanými v podaní doručenom súdu dňa 24.3.2023 (teda vrátane listín k nemu priložených) neprihliadol z dôvodu, že tieto neboli uplatnené včas v zmysle § 153 odsek 1 CSP, nakoľko žalované ich objektívne mohli predložiť skôr, ak by konali starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobkyňa má zato, že z odôvodnenia rozsudku jasne vyplýva, ktoré dôkazy súd vykonal a ktoré nevykonal a tiež prečo tak urobil. Tvrdenie žalovaných, ktoré spochybňujú konanie ich predošlého právneho zástupcu, ktorý ich v konaní niekoľko rokov zastupoval a aktívne využíval prostriedky procesnej obrany a procesného útoku, je potrebné v tomto štádiu konania označiť ako irelevantné a účelové. Skutočnosť, či žalované ním boli alebo neboli oboznamované s jeho krokmi, je pre podstatu sporu irelevantná a nebola riadne ani preukázaná. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaných, že ich predošlý právny zástupca bol v konaní pasívny, či dokonca nečinný. Žalované na pojednávaní dňa 18.4.2023 neuviedli ani jeden ospravedlniteľný dôvod, ktorý by bol spôsobilý ospravedlniť zameškaný úkon – podanie zo dňa 24.3.2023. K namietanému splneniu podmienok odporovateľnosti žalobkyňa uviedla, že povinnosť žalobcu preukazovať úmysel dlžníka, že napadnutým právnym úkonom mienil ukrátiť svojho veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak druhou zmluvnou stranou sú osoby blízke dlžníkovi. Úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov sa vtedy predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba blízka dlžníkovi vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovaného právneho úkonu objektívne vzaté musel byť, z ich výsledkov poznala, t. j. aby sa o tomto úmysle dozvedela. Zákon od osoby blízkej dlžníkovi požaduje, aby sa pri právnych úkonoch s dlžníkom alebo pri právnych úkonoch, ktoré dlžník urobil v jej prospech, týmto spôsobom presvedčila, že právny úkon neukracuje veriteľa dlžníka a vedie ju k tomu, aby nerobila právne úkony (neprijímala podľa nich plnenia) na ujmu práv veriteľov dlžníka. V prípade, že sa tak nezachová, musí byť uzročená s tým, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky tiež z majetku, ktorý na základe takéhoto právneho úkonu od dlžníka nadobudla (rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21 Cdo 864/2000, sp. zn. 21 Cdo 2088/2000, sp. zn. 30 Cdo 808/2004, sp. zn. 30 Cdo 635/2005, Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 145/2007 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 163/2007). Žalované nepreukázali konanie, ktoré by mohlo byť považované za konanie s náležitou starostlivosťou a ktorým by sa presvedčili, že odporovaným právnym úkonom nedochádza k ukráteniu veriteľov ich matky. K tvrdeniu žalovaných o akcii Investor a údajnej možnej prepojenosti priamo na žalobkyňu, žalobkyňa uviedla, že takéto tvrdenia žalovaných nie sú absolútne ničím podložené, vychádzajú iba z jedného článku publikovaného v Denníku N dňa 18.5.2023 a takéto konanie žalovaných je potrebné vnímať

iba ako snahu o predĺžovanie súdneho konania, ktoré trvá už 6 rokov. Takéto tvrdenia predstavujú ničím nepodložené domnienky, ktorými žalované odvracajú pozornosť od podstaty veci a teda faktu, že napádaný právny úkon je odporovateľný.

26. Žalované v podaní zo dňa 10.7.2023 nesúhlasili s odvolaním žalobkyne voči výroku o trovách konania, keďže podľa ich názoru sa súd správne vysporiadal s otázkou náhrady trov konania a správne aplikoval na skutkový stav ustanovenia § 255 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalobkyňa vzala svoju žalobu späť v dvoch výrokoch, a to v časti o uloženie povinnosti žalovaným strpieť na predmetných nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou a v časti o uloženie povinnosti žalovanej v I. rade strpieť na predmetnej nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou, a to z dôvodu na jej strane, preto v tejto časti zavinila zastavenie konania. Vo zvyšných dvoch výrokoch, teda v časti o určenie, že právny úkon (darovacia zmluva, ktorou boli prevedené nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX) je voči žalobkyňi právne neúčinný a v časti o určenie, že právny úkon (darovacia zmluva, ktorou bola prevedená nehnuteľnosť evidovaná na LV č. XXXX) je voči žalobkyňi právne neúčinný, bola žalobkyňa úspešná. Procesný úspech strán sporu je rovnaký. Uloženie povinnosti strpieť výkon exekúcie na nehnuteľnosti nie je sprevádzajúcim nárokom určenia, že právny úkon je voči veriteľovi právne neúčinný, ale ide o samostatný nárok, ktorý je spôsobilý byť sám o sebe predmetom konania.

27. Žalobkyňa v podaní zo dňa 26.7.2023 zotrvala na ňou podanom odvolaní, keď k späťvzatiu žaloby v časti o uloženie povinnosti strpieť na dotknutých nehnuteľnostiach výkon exekúcie pristúpila na poslednom pojednávaní až potom ako súd vyslovil názor, že sa v danom prípade z jeho pohľadu jedná o samostatný nárok. Súd sa od podania žaloby s týmto, z jeho pohľadu samostatne žalovaným nárokom, teda od roku 2017, osobitne nezaoberal, dokonca nevyzval žalobkyňu ani na zaplatenie súdneho poplatku. Žalobkyňa tento nárok osobitne v podanej žalobe skutkovo ani právne nezodôvodňovala, nakoľko mala zato, že ide o sprevádzajúcu povinnosť, ktorá žalovaným vyplýva priamo z Exekučného poriadku v prípade, že súd rozhodne, že žalovaný právny úkon je odporovateľný a žalobkyňa sa svojho nároku bude domáhať v exekučnom konaní.

28. Žalované v podaní zo dňa 20.9.2023 uviedli, že žalobkyňa si po podaní žaloby uvedomila, že nie je potrebné, aby súd osobitne rozhodoval o požadovanom nároku, nakoľko v prípade, ak by súd rozhodol o odporovateľnosti právneho úkonu, požadovaný nárok vyplýva zo samotnej podstaty výkonu súdneho rozhodnutia a vedenia exekučného konania na nehnuteľný majetok žalovaných. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalované nenesú žiadnu zodpovednosť za zastavenie konania, teda procesne nezavinili zastavenie konania, nakoľko nezadali žiadnu príčinu k späťvzatiu žaloby. Za daných okolností je žalobkyňa podľa § 256 CSP povinná nahradiť trovy protistrane z dôvodu, že procesne zavinila zastavenie konania.

29. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania žalobkyne i žalovaných boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami sporu, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných proti rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku I. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania je potrebné odmietnuť a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch IV., V. a VI. je vecne správny.

30. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výrokoch I., IV., V. (z dôvodu odvolania podaného žalovanými) a vo výroku VI. o náhrade (z dôvodu odvolania podaného oboma stranami sporu).

31. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

32. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

33. Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

34. Podľa § 373 ods. 1 CSP, ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov.

35. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

36. Podľa § 386 CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 363, ak pre vady odvolania nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

37. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

38. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

39. Žalované v podanom odvolaní formálne uviedli, že odvolanie podávajú aj voči výroku I. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, žiadne odvolacie dôvody však vo vzťahu k tomuto výroku neuviedli.

40. Odvolacie dôvody sú ako povinná náležitosť odvolania upravené v ustanovení § 365 CSP. Odvolateľ je povinný vo svojom odvolaní uviesť niektorý (alebo niektoré) z odvolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 CSP, aby bolo zrejmé, z akých taxatívnych dôvodov považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne. Vo vzťahu k odvolacím dôvodom, ktoré sú v zmysle ustanovenia § 363 CSP obligatórnou náležitosťou každého odvolania, súd prvej inštancie v odvolacom konaní postupuje podľa osobitných pravidiel. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 373 ods. 1 veta druhá CSP odvolateľa nikdy nevyzýva. To isté platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Pokiaľ odvolanie neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod a tento nemožno z obsahu odvolania vyvodiť, odvolací súd bez ďalšieho odvolanie odmietne podľa ustanovenia § 386 písm. d) CSP, keďže absencia relevantného odvolacieho dôvodu je vadou odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

41. Odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaných proti rozsudku súdu prvej inštancie neobsahuje žiadne odvolacie dôvody vo vzťahu k výroku I. o zamietnutí návrhu na prerušenie konania (§ 365 ods. 1 CSP). Navyše v intenciách inštitútu prerušenia konania v prípade zamietnutia návrhu na prerušenie konania súdom prvej inštancie nie je voči takémuto rozhodnutiu prípustné ani odvolanie. V prípadoch prerušenia konania je totiž odvolanie prípustné podľa § 357 písm. n) CSP len proti uzneseniu, ktorým bolo prerušené konanie podľa § 162 ods. 1 písm. a) alebo § 164 CSP, či už na návrh, alebo bez návrhu. Ak by súd návrhu na prerušenie konania nevyhovel, nešlo by o prerušenie konania, a teda odvolanie proti negatívnemu rozhodnutiu by prípustné ani nebolo (k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 4.12.2018 sp. zn. 1Obo/15/2018). Z uvedených dôvodov preto odvolací súd odvolanie žalovaných podľa ustanovenia § 386 písm. c) a d) CSP odmietol.

42. Odvolací súd následne preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalovaných voči výrokom IV. a V. rozsudku a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je opodstatnené. Odvolací súd v celom rozsahu preberá skutkový stav zistený súdom prvej inštancie, ktorý dospel k správnym skutkovým zisteniam pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre meritórne rozhodnutie, pričom sa vysporiadal s podstatnými argumentmi oboch strán sporu a pretože odvolací súd zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne zákonné ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne.

43. Podstatou právneho inštitútu odporovateľnosti právnych úkonov je neúčinnosť platného právneho úkonu voči určitej osobe, v dôsledku čoho môže táto osoba (veriteľ) požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovateľného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Určením právnej neúčinnosti právneho úkonu podľa § 42a OZ nastáva stav tzv. relatívnej bezúčinnosti dotknutého právneho úkonu. Odporovaný právny úkon zostáva platným právnym úkonom, avšak v pomeroch účastníkov sa naň hľadí tak, akoby nenastali jeho účinky. Vyvolal všetky predvídané právne následky. Inštitút odporovateľnosti slúži potrebám exekučného konania, keďže jeho účelom je umožniť veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia tejto pohľadávky. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo vyhovené žalobe o určenie, že právny úkon dlžníka je voči veriteľovi neúčinný, predstavuje podklad k tomu, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého k exekúcii vydaného proti dlžníkovi domáhať vykonania exekúcie postihnutím toho, čo odporovaným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi samotnému, ale voči osobe, v ktorej prospech bol právny úkon urobený (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 20Cdo/1501/2005).

44. Právna úprava odporovateľnosti právnych úkonov je obsiahnutá v ustanoveniach § 42a a § 42b OZ. Z hľadiska jej systematiky treba rozlišovať medzi aktívnou vecnou legitimáciou na uplatnenie odporovateľnosti (§ 42a ods. 1 OZ), podmienkami odporovateľnosti (§ 42a ods. 2 až 5 OZ), spôsobom uplatnenia odporovateľnosti (§ 42b ods. 1 OZ), pasívnou vecnou legitimáciou (§ 42b ods. 2 a 3 OZ) a právnymi následkami spojenými s úspešným odporovaním právnemu úkonu (§ 42b ods. 4 OZ).

45. Žaloba o určenie, že dlžníkov právny úkon je voči veriteľovi neúčinný, môže byť úspešná len vtedy, ak bola podaná voči osobe, s ktorou alebo v prospech ktorej bol urobený právny úkon. Pasívne vecne legitimovaná je tak zásadne osoba, ktorá získala odporovateľným právnym úkonom majetkový prospech (porov. R 86/2003). Preukázanie úmyslu dlžníka, že mienil ukrátiť právnym úkonom svojho veriteľa nie je podmienkou odporovateľnosti vtedy, ak druhou stranou sú osoby blízke dlžníkovi (blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu). Úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa v takomto prípade zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak, t. j. že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli aj pri náležitej starostlivosti poznať. Táto vyvráťiteľná právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa.

46. Žalovaná osoba, ktorá je osobou blízkou dlžníkovi sa môže odporovacej žalobe ubrániť, ak preukáže, že úmysel dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať. Úspešná obrana tejto žalovanej osoby blízkej dlžníkovi podľa ustanovenia § 42a ods. 2 OZ teda spočíva nielen v jej tvrdení, že o úmysle dlžníka ukrátiť odporovaným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, ale tiež v tvrdení a preukázaní toho, že o tomto úmysle nevedela a ani nemohla vedieť, napriek tomu, že vyvinula starostlivosť za účelom rozpoznanie tohto úmyslu dlžníka a išlo pritom o náležitú starostlivosť. Je preto na žalovanej osobe blízkej dlžníkovi, aby si splnila dôkaznú povinnosť a navrhla také dokazovanie, z ktorého by nepochybne vyplynulo, že boli naplnené vyššie uvedené podmienky ubránenia sa odporovacej žalobe vo vzťahu k jej osobe. Musí preukázať, či a akú vyvinula v dobe uzavretia odporovaného úkonu činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť týmto úkonom veriteľa poznala (mohla poznať) a že táto činnosť (aktivita) predstavovala s ohľadom na okolnosti prípadu náležitú starostlivosť. Ak by žiadnu takú činnosť (aktivitu) v dobe úkonu nevyvinula alebo ak vyvinutá činnosť nepredstavovala náležitú starostlivosť, nemôže sa už z tohto dôvodu odporovacej žalobe ubrániť. Blízka osoba dlžníka sa môže žalobe podľa § 42a OZ účinne ubrániť, ak hodnoverným spôsobom preukáže, že v súvislosti s odporovaným právnym úkonom postupovala s takou náležitou

starostlivosťou, aby ukracujúci úmysel rozpoznala, alebo sa o ňom aspoň mohla dozvedieť, pričom z hľadiska posúdenia požiadavky vynaloženia náležitej starostlivosti zo strany blízkej osoby dlžníka nemôže odkaz na vzájomnú dôveru medzi blízkymi osobami nahrádzať dôkaznú povinnosť žalovanej strany preukázať vynaloženie určitých konkrétnych úkonov náležitej starostlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 42a OZ (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/4/2016 zo dňa 30.3.2017).

47. V nadväznosti na vyššie uvedené sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že preukázanie naplnenia podmienok odporovateľnosti právneho úkonu je na žalobcovi, ktorý je vo veci nositeľom dôkazného bremena. V prípade právnych úkonov medzi blízkymi osobami nemusí žalobca preukazovať ukracujúci úmysel dlžníka, ktorý sa predpokladá, a dôkazné bremeno vyvrátenia možnosti poznať ukracujúci úmysel tu prechádza na dotknutú blízku osobu, ktorá právny úkon uzatvorila, avšak povinnosť preukázať splnenie ostatných predpokladov odporovateľnosti mu zostáva zachovaná. V prejednávanej veci neboli tvrdené a súd v danej veci nezistil dôvody neplatnosti v konaní odporovaného právneho úkonu. V konaní bola zistená existencia vymáhateľnej pohľadávky žalobkyne voči dlžníčke (Okresný súd Trnava rozsudkom č. k. 17C/46/2019-180 zo dňa 5.10.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/61/2021-262 zo dňa 31.5.2022 uložil dlžníčke povinnosť zaplatiť žalobkyňu sumu 164.088,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 4.11.2016 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia). V konaní boli preukázané i ostatné predpoklady odporovateľnosti predmetného právneho úkonu, a to reálne ukrátenie veriteľa (bezodplatný prevod nehnuteľností), uskutočnenie predmetného právneho úkonu v posledných troch rokoch pred podaním žaloby, pričom ukracujúci úmysel sa vzhľadom na vzťah dlžníčky a žalovaných ako blízkych osôb vo veci predpokladá a žalované v konaní netvrdili ani nepreukázali, že by tento ukracujúci úmysel pri vynaložení náležitej starostlivosti nemohli pri uzatváraní právneho úkonu poznať. Žalobkyňa si tiež nárok uplatnila správne voči žalovaným, ako osobám, ktoré mali z odporovateľného neekvivalentného právneho úkonu dlžníčky prospech. Žalobkyňa tak v konaní preukázala splnenie všetkých podmienok odporovateľnosti predmetného právneho úkonu, pričom súd prvej inštancie svoje závery v tomto smere náležite a podrobne odôvodnil (§ 387 ods. 2 CSP).

48. Vo vzťahu k odvolacej námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Voľnosť hodnotenia dôkazu neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiacia úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnosťami), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Námietky žalovaných vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov súdom prvej inštancie odvolací súd nepovažoval za dôvodné, keďže hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu. V tomto smere súd prvej inštancie postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

49. Podľa čl. 8 CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

50. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

51. Podľa § 150 ods. 1 a 2 CSP, strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu (ods. 1). Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia (ods. 2).

52. Podľa § 153 ods. 1 až 3 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (ods. 1). Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (ods. 2). Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej (ods. 3).

53. Ani odvolaciu námietku o odmietnutí vykonania dokazovania súdom prvej inštancie nemohol odvolací súd s poukazom na sudcovskú koncentráciu konania považovať za dôvodnú. V zmysle § 153 CSP civilné sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania, na ktorú poukázal aj súd prvej inštancie s tým, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Ak procesný úkon strany, ktorý podlieha koncentrácii konania, nie je vykonaný včas, nespôsobuje (za zákonom ustanovených podmienok) procesnoprávne účinky. Absencia procesnoprávnych účinkov sa prejaví v tom, že súd na procesný úkon neprihliada. Povinnosť riadneho vedenia sporu je všeobecne vyjadrená v článku 8 CSP tak, že strany sporu sú povinné vykonať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany v súlade s princípom hospodárnosti. Účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Zásada koncentrácie konania sa uplatňuje v dvoch podobách, a to ako koncentrácia vhodná (§ 153 - sudcovská koncentrácia konania) a koncentrácia nutná (§ 154 - zákonná koncentrácia konania). Sudcovská koncentrácia konania je v diskrečnej právomoci súdu. Zákonná koncentrácia konania je pre súd a strany sporu obligatórna. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi.

54. Ustanovenie § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v článku 5 CSP (súd môže v rozsahu ustanovenom zákonom odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prieťahom v konaní). Keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 530/2018 z 15.11.2018). Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany tak vyhodnocuje v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne a tým mu neprizná procesné účinky. V prípade porušenia povinnosti predložiť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, môže nastúpiť sankcia predpokladaná v § 153 ods. 2 a 3 CSP, prípadne aj iné právne následky (napr. § 256 ods. 2). Procesný úkon nie je vykonaný včas, ak ho strana sporu mohla vykonať skôr (objektívne hľadisko), ak by konala starostlivo (subjektívne hľadisko).

55. Ako je uvedené už vyššie, účelom a zmyslom koncentrácie konania je prispieť k rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby procesné úkony vykonávali včas. Preto súd prvej inštancie nepochybil, keď aplikoval prostriedky sudcovskej koncentrácie a na prostriedky procesnej obrany uplatnené žalovanými v podaní doručenom súdu dňa 24.3.2023 neprihliadol podľa § 153 ods. 2 CSP z dôvodu, že tieto neboli uplatnené včas v zmysle § 153 ods. 1 CSP, nakoľko žalované ich objektívne mohli predložiť skôr, ak by konali starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, pričom svoje závery súd prvej inštancie v tomto smere riadne odôvodnil (v bodoch 54. až 63 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

56. Strany majú v sporovom konaní jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Otázkou splnenia povinnosti tvrdenia a povinnosti označiť na preukázanie tvrdení dôkazy musí súd vždy riešiť so zreteľom na individuálne okolnosti

prejednávanej veci. Súd pritom nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a ani nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Nevykonanie navrhnutých dôkazov preto nie je vadou spôsobujúcou strane sporu odňatie možnosti konať pred súdom, pretože v zmysle § 185 ods. 1 CSP je vecou súdu, aby rozhodol, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná (porovnaj aj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 37/1993 a pod R 125/1999). Odňatie možnosti konať pred súdom nezakladá bez ďalšieho ani prípadná skutočnosť, že by bolo možné mať výhrady voči dôvodom, pre ktoré súd navrhnuté dôkazy nevykoná (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.4.2012 sp. zn. 6 Cdo 51/2012).

57. Ani skutočnosť, že súd prvej inštancie neakceptoval návrhy na vykonanie dokazovania predložené stranou sporu potom nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Nedôvodná bola pritom odvolacia námietka žalovaných, že súd prvej inštancie neuviedol, ako naložil s niektorými dôkazmi označenými v podaní zo dňa 24.3.2023, keďže súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že na prostriedky procesnej obrany uplatnené žalovanými v podaní doručenom súdu dňa 24.3.2023 neprihliadol podľa § 153 ods. 2 CSP z dôvodu, že tieto neboli uplatnené včas v zmysle § 153 ods. 1 CSP. Ak sa potom aj súd prvej inštancie vyjadril k tvrdeniu žalovaných, že o pohľadávke dlžníčky nemohli vedieť z dôvodu, že ani dlžníčka nevedela o pohľadávke žalobkyne, túto argumentáciu použil v súvislosti s hodnotením splnenia podmienok odporovateľnosti vzhľadom na už skôr prezentované tvrdenia a dôkazy preukazujúce, že výzva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia bola dlžníčke podľa doručky doručená dňa 6.6.2017, ktorým dňom sa dlžníčka preukázateľne o pohľadávke voči žalobkyne dozvedela, a už dňa 12.6.2017 uzavrela dlžníčka so žalovanými darovaciu zmluvu.

58. Podľa ustálenej judikatúry (napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/03, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/145/2011) súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ako i odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, z ktorých vyvodil právne závery, ktoré primerane vysvetlil. V posudzovanej veci odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno považovať za svojvoľné, či zjavne neodôvodnené, keďže zrozumiteľne poskytuje odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Do práva na spravodlivý proces nepatrí súčasne právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s požiadavkami strany konania a jej právnymi názormi (viď rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04 a sp. zn. I. ÚS 50/04). Odvolací súd zároveň nezistil existenciu ďalšieho odvolacieho dôvodu v odvolaní žalovaných, ktorý by mal pre danú vec podstatný význam.

59. Žalobkyňa tak v konaní preukázala splnenie všetkých podmienok odporovateľnosti, a preto súd prvej inštancie správne žalobe vo výrokoch IV. a V. vyhovel.

60. Vecne správnym bol tiež výrok o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie, nakoľko súd prvej inštancie správne posúdil žalobkyňou formulovaný petit a výsledok sporu vzhľadom na žalobou uplatnené nároky. Vo všeobecnosti sa náhrada trov konania spravuje zásadou úspechu vo veci (§ 255 CSP), ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie (§ 256 CSP). Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli, pričom náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pri (hoc aj čiastočnom) zastavení sporového konania je pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorá zo strán sporu z procesného hľadiska zastavenie konania zavinila. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Predmet konania v sporovom konaní určuje žalobca, ktorý je „pánom sporu“ (dominus litis). Žalobkyňa v prejednávanej veci uplatnila viaceré nároky, pričom na pojednávaní dňa 18.4.2023 zobrala svoju žalobu späť v dvoch výrokoch, a to v časti o uloženie povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade strieť na nehnuteľnostiach

evidovaných na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou a v časti o uloženie povinnosti žalovanej v 1. rade strpieť na nehnuteľnosti evidovanej na LV č. XXXX výkon exekúcie žalobkyňou. Z jej procesného úkonu na pojednávaní je teda zrejmé, že tieto výroky považovala za samostatne uplatnené nároky, o ktorých bolo potrebné po čiastočnom späťvzati žaloby rozhodnúť. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero nárokov, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každý z týchto nárokov za samostatný a v takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu strán sporu, resp. zavinenia na zastavení konania. Súd prvej inštancie preto správne o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1 a 2 a § 256 ods. 1 CSP, a to podľa pomeru úspechu a zodpovednosti za zavinenie na zastavení konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (nakoľko žalobkyňa zobrala svoju žalobu späť v dvoch výrokoch, preto v tejto časti zavinila zastavenie konania, a vo zvyšných dvoch výrokoch bola žalobkyňa úspešná, keď súd žalobe v tejto časti vyhovel).

61. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch IV. a V. vo veci samej ako aj vo výroku VI. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

62. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

63. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

64. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

65. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal proti žalovaným právo na náhradu trov odvolacieho konania, a to z dôvodu, že strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech vo veci samej (žalobkyňa), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci samej úspech nemala (žalované), keď nevidel dôvod pre aplikáciu § 257 CSP. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

66. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).